

PREVENTIVNÍ PROGRAM

ČTYŘKA – ŠKOLA OTEVŘENOSTI

Základní škola, Jičín, Železnická 460

Školní rok 2017–2018

ZPRACOVALA: Mgr. Mabel Bryknerová

Kontaktní informace:

- **Telefon:** 493 531 566
- **URL:** <http://4zs.jicin.cz>

- **E-mail:** skola@4zs.mujicin.cz

Adresa:

Základní škola, Jičín, Železnická 460
Železnická 460
50601 Jičín
IČO: 70886784

Obsah:

1. Charakteristika školy
2. Školní preventivní strategie
3. Program a jeho zaměření
4. Cílová populace
5. Metody práce
6. Hlavní cíle školy
7. Klíčové vyučovací oblasti
8. Součásti programu
9. Východiska
10. Činnosti a aktivity školy
11. Doporučené postupy v konkrétních situacích
12. Program proti šikaně

Příloha č. 1: Krizový plán školy

1. Charakteristika školy

V letošním školním roce 2017/2018 chodí do naší školy 619 žáků a jsou rozděleni do 25 tříd. Ve škole je zaměstnáno 35 pedagogů, 6 asistentů pedagoga a 6 vychovatelek školní družiny, školní asistentka a školní psycholožka.

Škola je pavilónového typu, tři pavilony využívá základní škola, ve čtvrtém jsou školní jídelna a školní družina a v letošním roce zde jsou umístěny čtyři třídy prvních ročníků.

Základními pilíři vzdělávání na naší škole jsou **cizí jazyky, ekologie, informatika a sportovní aktivity**. Proto od 2. a 6. ročníku posilujeme hodinovou dotaci tělesné výchovy. Ve 3. ročníku začínáme s výukou anglického jazyka. Od 7. ročníku žákům přibývá druhý cizí jazyk, volí si mezi německým a ruským jazykem. V 5. a v 6. ročníku probíhá výuka informatiky.

Vzdělávací oblast výchova ke zdraví je realizována ve 4. a 5. ročníku, výchova k volbě povolání je zařazena do předmětu výchova ke zdraví postupně od 7. ročníku a praktické činnosti v 8. a 9. ročníku. Ochrana člověka za mimořádných situací je zahrnuta v předmětech výchova k občanství a ke zdraví, zeměpis a chemie.

Výuku prolínají třídní, ročníkové jedno i vícedenní projekty.

Jedinečnou aktivitou naší školy je ekologická výchova. Žáci školy se úspěšně účastnili ekologických projektů „Ozón“, „Lišejníky“, „Škola pro udržitelný život“, „Kyselá deště“. Od roku 1995 se účastní mezinárodního projektu „The Globe Program“. V rámci volitelného předmětu ekologické praktikum budujeme ekologický areál „Čtyřlístek“, který v roce 2006 získal titul Živá zahrada jako první ve stejnojmenném projektu Českého svazu ochránců přírody. V roce 2017 obdržel certifikát „Přírodní zahrada“. Součástí ekologického areálu je meteorologická stanice, kde provádí žáci každodenní měření. Je rovněž využívána ČHMÚ v Hradci Králové.

2. Školní preventivní strategie

Cíl:

- vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu
- osvojení pozitivního sociálního chování
- rozvoj osobnosti a pomoc v utváření žebříčku životních hodnot, s důrazem na záporný postoj k návykovým látkám a ostatním formám rizikového chování

Prostředky:

- zařazování tematiky prevence rizikového chování do výuky ostatních předmětů
- interaktivní programy – prožitkové pobyty žáků 6. tříd zaměřené na stmelení kolektivu na základě spolupráce, tolerance, respektu, svobodné zodpovědné volbě, ohleduplnosti k ostatním apod. (dvoudenní kurz zajištěný K- klubem, Jičín). Vzhledem k úplně novému kolektivu ve třídě 6. C bude zajištěna speciální péče školní psycholožky o stmelení kolektivu v dané třídě. Ve všech 6. ročnících bude sejmuto vztahový dotazník B-3.
- program dlouhodobé primární prevence zaměřený na rizikové chování a zdravý životní styl, jedná se o dva 4 hodinové bloky v každé třídě po dobu čtyř let. Letos bude program pokračovat ve všech ročnících 2. stupně a naváže na probraná témata

v loňském školním roce (zajišťuje centrum primární prevence Semiramis z. ú.) Nově přibudou dva tříhodinové bloky prevence ve 4. a 5. ročnících.

- preventivní program Kočičí zahrada pro 2. ročníky, dokončení ve 3. ročnících
- práce s metodikou „Normální je nekouřit“ na celém prvním stupni je v kompetenci třídních učitelů, kteří pod vedením Mgr. Prodělalové zařazují vybrané kapitoly do výuky, součástí metodik jsou i anonymní dotazníky mapující užívání cigaret a alkoholu – screening
- program Unplugged v 6. třídách v rámci výchovy ke zdraví ve spolupráci s Mgr. Prodělalovou
- programy z nabídek vzdělávacích organizací a dalších institucí zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládnání konfliktů, odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládnání úzkosti a stresu apod. (dle aktuálních nabídek)
- konzultace se školní metodičkou prevence
- konzultace s rodiči
- vzdělávání školního metodika prevence a ostatních pedagogů
- zvýšený dozor na problematických místech (WC, prostor u šaten)
- řešení aktuálních problémů ve škole

3. Program a jeho zaměření

Naše škola dlouhodobě buduje demokratické prostředí, ve kterém se žáci podílejí na vytváření školního řádu, prostřednictvím školního parlamentu zasahují do chodu školy, spolupodílejí se svými aktivitami (ekologickými, sportovními, výtvarnými apod.) i na utváření obrazu naší školy na veřejnosti.

Cílem našeho programu je realizovat dlouhodobý, komplexní primární program zaměřující se na prevenci rizikového chování za pomoci různých subjektů. Cílem je formovat takovou osobnost žáka, která je schopná se v dané problematice orientovat, která si bude vážit svého zdraví, bude umět správně nakládat se svým volným časem a bude zvládat základní sociální dovednosti.

Ve škole pracuje preventivní tým v tomto složení:

Mgr. Blanka Kalátová Lisá – ředitelka školy

Mgr. Petr Šindelář – zástupce ředitelky

Mgr. František Kynčl – výchovný poradce

Mgr. Mabel Bryknerová – metodička prevence

Mgr. Gabriela Prodělalová – školní psycholožka

Školní práci se snažíme budovat na dvou základních principech. Na respektu k potřebám jednotlivce (žáka stejně jako učitele) a na komunikaci a spolupráci uvnitř a vně školy (učitelů, žáků, rodičů, města a dalších partnerů).

4. Cílová populace

Hlavní cílovou skupinou dokumentu jsou všichni žáci 1.–9. ročníku. Nejohroženější skupinou jsou však žáci ve věku 12–15 let. Dále se zaměřujeme na rizikové jedince: hyperaktivní žáky, žáky s poruchami chování, na žáky s problematickým postavením ve třídě, na žáky z rizikového prostředí rodiny, na handicapované žáky, žáky s Aspergerovým syndromem, kteří jsou integrováni do školního kolektivu tříd naší školy.

Další cílovou skupinu tvoří rodiče a zákonní zástupci. Pro tuto skupinu škola nabízí pravidelné třídní schůzky s následnými konzultacemi, individuální konzultace s jednotlivými učiteli po osobní domluvě, individuální konzultace s výchovným poradcem, s metodičkou prevence a se školní psycholožkou. Důležité informace mohou rodiče také získat na internetových stránkách školy a v internetové žákovské knížce.

Třetí cílovou skupinou jsou pedagogové naší školy. Na realizaci minimálního preventivního programu se podílí všichni pracovníci školy, hlavní úlohu však hrají třídní učitelé, kteří svým působením formují třídní kolektivy a účastní se výchovných komisí.

5. Metody práce

Specifické postavení prevence ve vzdělávacím programu využívá kromě tradičních forem výuky i další metody, které jsou osvědčené:

- skupinové práce
- diskuze na daná témata
- sociální hry
- dramatizace - hraní rolí
- obhajoba názoru
- besedy
- diskuze s odborníky (učiteli)
- exkurze a výstavy
- naučné filmy, divadelní představení

Důležitá je vzájemná důvěra mezi učitelem/lektorem a žákem, oboustranná tolerance a respektování odlišných názorů a pravidel komunikace.

6. Hlavní cíle školy

- Vychovat žáky ke zdravému životnímu stylu a pozitivnímu sociálnímu chování
- Rozvíjet osobnost žáků, naučit je utvářet žebříček svých životních hodnot
- Snažit se zvýšit důslednost všech pedagogů ve vztahu ke kázni
- Rozvíjet pozitivní vztahy ve třídním kolektivu
- Vést žáky k tomu, aby uměli aktivně trávit volný čas
- Naučit žáky slušně se vyjadřovat, v hodinách vyčlenit prostor na sebehodnocení
- Rozvíjet schopnosti diskutovat, komunikovat (zaměřit se na žáky 1. stupně), vyjadřovat svůj názor, umět říci ne
- Ukázat modelové příklady řešení problémů a konfliktů
- Poskytovat informace o návykových látkách
- Dovést žáky k přesvědčení, že normální je: neriskovat své zdraví, nekouřit, neopíjet se, nefetovat, chovat se k sobě slušně, navzájem si pomáhat.

Tyto hlavní cíle mohou být plněny pouze za existence vztahu důvěry mezi učiteli a žáky.

7. Klíčové vyučovací oblasti

Na druhém stupni se s tématy z oblasti prevence pracuje hlavně v předmětech výchova k občanství a výchova ke zdraví. Sice v menší míře, ale přesto se prevence promítá do většiny oblastí průřezových témat. Díky jim je prevence řešena i v dalších předmětech.

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- oblast společensko vědní – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- oblast přírodovědná – biologie člověka, fyziologie, chemie
- oblast rodinné a občanské výchovy
- oblast sociálně právní – právní aspekty rizikového chování, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům apod.

Preventivní témata jsou nejčastěji zařazována v těchto předmětech:

výchova ke zdraví, výchova k občanství, člověk a jeho svět, přírodověda a přírodopis, chemie, český jazyk, výtvarná, hudební a tělesná výchova, pracovní činnosti a různé volitelné předměty.

Na prvním stupni je primární prevence v kompetenci třídních učitelů. Práce s třídním kolektivem, budování pozitivních mezilidských vztahů, poznávání sebe sama, utváření správného náhledu na život a životní hodnoty související se zdravým životním stylem.

V 1., 2. a 3. ročníku se žáci přiměřenými výukovými metodami a velmi často formou hry postupně seznamují s pojmy „zdraví, nemoc, osobní hygiena, kouření, pohyb a sport, reklama, alkoholismus). Ve výuce využíváme projekt „Kočičí zahrada“.

Ve 4. a 5. ročníku se zabýváme pojmem šikana, zneužívání, sexuální výchova, problémem sociálních sítí a kyberšikanou, žáci získávají informace o nelegálních návykových látkách a o dalších rizikových jevech ve společnosti (agresivita, závislostní chování, sebepoškozování, záškoláctví, rasismus,...).

8. Součástí programu

- vzdělávání pedagogických pracovníků
- spolupráce s centrem primární prevence Semiramis z.ú.
- společná strategie řešení problémových situací – pedagogičtí zaměstnanci školy mají návod, jak postupovat při řešení rizikového chování
- spolupráce se žakovským parlamentem na naší škole
- spolupráce s metodiky prevence při PPP v Jičíně
- spolupráce se SPC Náchod a SPC Trutnov
- spolupráce s Městskou policií v Jičíně
- spolupráce s Policií ČR – obvodní oddělení
- spolupráce s nízkoprahovým klubem pro děti a mládež Exit v Jičíně
- spolupráce s OSPOD Jičín
- spolupráce s městem Jičín

Program Centra primární prevence Semiramis z. ú.

Centrum primární prevence Semiramis z. ú. poskytuje služby v oblasti specifické primární prevence rizikového chování a odborné sociální poradenství. Formou čtyřhodinových bloků, které se konají 2x ročně ve všech třídách 2. stupně a ve 4. a 5. ročnících 1. stupně se lektorky snaží preventivně působit proti vzniku nežádoucích forem rizikového chování. Podporují tvorbu a uskutečňování zdravého životního stylu, pomáhají při sociálním začleňování jednotlivců do třídních kolektivů a předcházejí tak sociální izolaci uvnitř třídního kolektivu, posilují zdravé sebevědomí, podílejí se na pozitivním růstu osobnosti, vedou žáky k zodpovědnosti za vlastní život, rozvíjejí zodpovědnost v mezilidských vztazích, podporují zdravé vazby v třídním kolektivu, atd.

V letošním školním roce se do programu zapojí tyto třídy se svými třídními učiteli:

4. A	Mgr. M. Ulrichová
4. B	Mgr. J. Dolejší
5. A	Mgr. B. Hnízdilová
5. B	Mgr. M. Zelingerová
5. C	Mgr. T. Kubátová
6. A	Mgr. I. Čepková
6. B	Mgr. R. Záhora
6. C	Mgr. J. Dobiášovská
7. A	Mgr. R. Doškářová
7. B	Mgr. Z. Procházka
8. A	Mgr. M. Kůta
8. B	Mgr. S. Havelková
8. C	Mgr. A. Smutná
9. A	Mgr. E. Budinská
9. B	Mgr. P. Havelková

Všechny třídy jsou zapojeny do programu VDPP II – program dlouhodobé primární prevence je zaměřen na rizikové chování a zdravý životní styl.

9. Východiska

- **Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů**
- Vyhláška 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2013–2018.
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT – 21149/2016)
- Metodický pokyn MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (doporučené postupy „Co dělat, když – intervence pedagoga“ vychází z daného metodického doporučení a jsou k dispozici u školní metodičky prevence nebo na webových stránkách www.pppjicin.cz)
- Metodický pokyn MŠMT ČR č. j.: 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení

- Metodický pokyn MŠMT ČR č. j.: 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č. j.: 25 884/2003-24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j.: 14 423/99-22
- Řád školy Základní škola, Jičín, Železnická 460

10. Činnosti a aktivity školy

Během celého školního roku probíhají vedle výuky činnosti a aktivity, které mají vliv na žáky, formují je a jsou více či méně důležité při potlačování projevů rizikového chování.

Škola a rodiče:

- Vyučování podle Školního vzdělávacího programu „Čtyřka – škola otevřenosti“.
- Internetová žákovská knížka – aktuální vzájemná informovanost, informace pro rodiče nejen o prospěchu, ale i okamžité zprávy o chování žáka, úzká komunikace s rodiči.
- Integrace dětí s různými poruchami v třídních kolektivech.
- Školní časopis Čtyřka.
- Žákovský parlament – informace na nástěnce v přízemí školy
- Materiály s tematicky zaměřenou literaturou, DVD, plakáty, časopisy Prevence, propagační materiály.
- Konzultační hodiny všech pedagogů, výchovného poradce a školní metodičky prevence.
- Ankety se zapojením žáků, rodičů i učitelů.
- Pedagogické rady – jednotnost při řešení problémů
- Třídnické hodiny.
- Vítání prvňáčků.
- Slavnostní rozloučení s vycházejícími žáky v porotním sále zámku.
- Volba povolání, besedy na IPS Úřadu práce v Jičíně
- Informativní letáček s důležitými údaji o naší škole na aktuální rok
- Třídní schůzky rodičů.
- Konzultační odpoledne.
- Schůzky pedagogického sboru se Školskou radou a se Spolkem rodičů a přátel Čtyřky.
- Pomoc rodičů při organizování některých školních akcí.
- Webové stránky školy – <http://4zs.jicin.cz>.

Děti a jejich aktivity:

- Aktivní účast žáků na školních, okresních, krajských i republikových akcích a soutěžích vyhlašovaných převážně KÚ Královéhradeckého kraje, AŠSK ČR
- Široká nabídka volitelných předmětů
- Účast na olympiádách
- Adaptační kurz 6. ročníků

- Program dlouhodobé primární prevence pro žáky 4.-9. ročníku (Semiramis)
- Návštěvy knihovny Václava Čtvrťka s využitím nabízených programů
- Návštěvy výchovně vzdělávacích akcí dle nabídek
- Předplatné do jičínského muzea na celý školní rok.
- Netradiční výuka – Pobyť plný pohody - škola v přírodě pro žáky 3. ročníků.
- Spolupráce s nízkoprahovým klubem Exit
- Dopravní výchova, dopravní soutěž mladých cyklistů.
- Lyžařské kurzy.
- Branně-turistický a sportovní kurz
- Plavecký výcvik.
- Vánoční zpívání na schodech.
- Pasování prvňáčků na čtenáře v Knihovně V. Čtvrťka.
- Jiné formy kulturních vystoupení našich žáků (divadlo, tanec, hudba).
- Účast ve výtvarných soutěžích na témata zaměřená na správný životní styl.
- Návštěva akcí festivalu Jičín – město pohádky.
- Projekty – třídní, ročníkové, prvo i druhu stupňové.
- Besedy a projekty zaměřené na protidrogovou tematiku.
- Beseda s lékařem.
- Exkurze tříd.
- Návštěva Městské policie a beseda s městskými strážníky.
- Návštěva Státní policie ČR (s ukázkou policejní výzbroje a výstroje, s besedou a s prohlídkou)
- Návštěva Městského úřadu v Jičíně
- Divadelní, hudební a filmová představení.
- Návštěva požární zbrojnice
- Beseda se zastupitelem města.
- Sběrové akce – celoroční a jednorázové
- Budování ekoareálu ČTYŘLÍSTEK
- Týdenní hydrologická měření na řece Cidlině a rybníku Kníže
- Ekologické aktivity – účast v projektu The Globe Program (od 1. 10. 1995)
- Ekologické kurzy
- EVVO - třídění odpadů
- Celoroční a celoškolní přírodovědná soutěž
- Den Země
- Spolupráce s ekologickým centrem SEVER Horní Maršov
- Předmětové exkurze
- Projektové dny - Škola trochu jinak
- Tvůrčí dílny v K-klubu Jičín
- Prezentace školy v různých mediích (noviny, časopisy, rádia, regionální televize, portály)
- Školní družina se širokou nabídkou zájmového zaměření
- Zájmové kroužky ve škole
- Výchovně – poznávací zájezdy
- Zdravotní kroužek pod vedením bývalých žáků
- Akce pro nižší ročníky organizované staršími žáky
- Školní soutěže
- Spolupráce se Speciálními školami Jičín v Soudné

- Návštěvy dětí z jičínských mateřských škol
- Vyhlášení úspěšných žáků školy na konci šk. roku

Podrobné informace o jednotlivých akcích jsou uveřejněny ve výroční zprávě, která je dostupná na stránkách školy: <http://4zs.jicin.cz>

11. Doporučené postupy v konkrétních situacích

Doporučené postupy, které mají k dispozici všichni pedagogičtí pracovníci naší školy, vychází nově z **metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28**

Co dělat, když – intervence pedagoga

O šetřených událostech sepište stručný záznam a pošlete ho mailem metodičce prevence, která ho uloží do své agendy.

V záznamu uveďte jméno žáka, datum šetření události a zjištěné okolnosti (např. místo a čas krádeže, nálezů omamné látky, konzumace tabákového výrobku apod.).

V případě manipulace s tabákovými výrobky by měl záznam obsahovat vyjádření žáka ohledně jejich zdroje.

V případě manipulace s alkoholem a ostatními OPL (omamnými a psychotropními látkami) by mělo vyjádření žáka ohledně zdroje být doplněno podpisem žáka, popř. poznámkou, že podpis záznamu omítá.

Konzumace tabákových výrobků ve škole

1. Je-li žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, popř. v rámci akcí pořádaných školou (dále – při aktivitách školy), je prvořadě zabránit další konzumaci
2. Tabákový výrobek žákovi odebrat.
3. Sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka – především odkud, resp. od koho získal tabákový výrobek.
4. Informovat zákonného zástupce.
5. Vyvodit sankce stanovené školním řádem.
6. V závažných případech informovat OSPOD.

Konzumace alkoholu

1. Alkohol žákovi odebrat a zajistit, aby nebylo možné v konzumaci pokračovat.
2. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, posoudit, zda mu hrozí nebezpečí.
3. V případě ohrožení na životě a zdraví zajistit nezbytnou pomoc a přivolat lékařskou službu.
4. Existuje-li podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi, předat tekutinu přivolanému lékaři.
5. V případě, že nehrozí akutní nebezpečí sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka, především odkud, resp. od koho získal alkohol. Informovat zákonného zástupce a

- vyzvat jej, aby si žáka vyzvedl pro zdravotní nezpůsobilost k pobytu ve škole. (Není-li žák schopen pokračovat ve vyučování.)
6. Není-li zákonný zástupce dostupný, vyrozumět OSPOD.
 7. V závažných případech (s ohledem na věk, chování žáka, opakované jednání) informovat OSPOD i po bezproblémovém nakontaktování zákonného zástupce.
 8. V případě zájmu uživatele, resp. jeho zákonných zástupců poskytnout informace o možnostech odborné pomoci.
 9. Vyvodit sankce stanovené školním řádem.

V případě **podezření na intoxikaci** alkoholem:

1. Provést orientační smyslovou zkoušku
2. Při pozitivní výsledku postupovat dle výše uvedených kroků od bodu 2

Nález alkoholu

Nález alkoholu v prostorách školy

1. Nalezenou tekutinu žádným způsobem netestovat ke zjištění chemického složení.
2. Uvédomit vedení školy
3. Uložit tekutinu u vedení školy (pro případ usvědčujícího důkazu).
4. Sepsat stručný záznam (datum, místo, čas nálezu, popř. další okolnosti)

Zadržení alkoholu u žáka

1. Zabavenou tekutinu žádným způsobem netestovat ke zjištění chemického složení.
2. Uvédomit vedení školy
3. Uložit tekutinu u vedení školy.
4. Rozhovor se žákem za přítomnosti ŘŠ nebo ZŘŠ + pořízení záznamu s vyjádřením žáka a jeho podpisem. Pokud žák odmítá zápis podepsat – uvést tuto skutečnost do zápisu
5. Vyrozumět zákonného zástupce
6. V závažných případech vyrozumět OSPOD.
7. Vyvodit sankce.

Konzumace omamných a psychotropních látek (dále jen OPL)

1. Zabránit další konzumaci - OPL žákovi odebrat a zajistit, aby nebylo možné v konzumaci pokračovat.
2. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, posoudit, zda mu hrozí nebezpečí.
3. V případě **ohrožení na životě a zdraví** zajistit nezbytnou pomoc a přivolat lékařskou službu.
4. Byla-li zajištěna látka, kterou se žák intoxikoval, předat látku přivolanému lékaři.
5. V případě, že **nehrozí akutní nebezpečí** sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka (především odkud, resp. od koho získal OPL).

6. Informovat zákonného zástupce a vyzvat jej, aby si žáka vyzvedl pro zdravotní nezpůsobilost k pobytu ve škole. (Není-li žák schopen pokračovat ve vyučování) Není-li zákonný zástupce dostupný, vyrozumět OSPOD a vyžádat si pomoc.
7. V každém případě informovat OSPOD.
8. V případě zájmu uživatele, resp. jeho zákonných zástupců poskytnout informace o možnostech odborné pomoci.
9. Vyvodit sankce stanovené školním řádem. (Rozlišovat konzumenta a distributora).

V případě **podezření na intoxikaci OPL**:

1. Provést orientační smyslovou zkoušku
2. Při pozitivní výsledku postupovat dle výše uvedených kroků od bodu 2

Nález OPL

Nález látky (považované za omamnou nebo psychotropní) v prostorách školy

1. Nalezenou látku žádným způsobem netestovat ke zjištění chemického složení.
2. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy uložit látku do obálky, zaznamenat datum, čas a místo nálezů. Přelep obálku, přelep opatřit razítkem školy, podpisem „pečetícího“ zaměstnance a uložit u vedení školy (nejlépe do školního trezoru).
3. Vyrozumět Policii ČR

Zadržení látky (považované za omamnou nebo psychotropní) u žáka

1. Zabavenou látku žádným způsobem netestovat ke zjištění chemického složení.
2. Sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka a nechat jej žáka podepsat.
3. Rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ nebo ZŘŠ
4. Zabavenou látku uložit u vedení školy.
5. Vyrozumět Policii ČR.
6. Vyrozumět zákonného zástupce.
7. Vyrozumět OSPOD.

Distribuce OPL

1. Při podezření na distribuci OPL vyrozumět Policii ČR.
2. Vyrozumět zákonného zástupce.
3. Vyrozumět OSPOD.

Podezření na držení OPL

1. Izolovat žáka od ostatních, do příjezdu PČR jej mít pod dohledem. V žádném případě neprovádět osobní prohlídku nebo prohlídku věcí!
2. Vyrozumět Policii ČR.
3. Informovat zákonného zástupce.
4. Vyrozumět OSPOD.

Nahlášení krádeže žákem

1. Pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. V rámci možností zjistit další informace.
3. Ohlásit na PČR, nebo poučit žáka (zákonného zástupce), že má tuto možnost.
4. Je-li znám pachatel, nahlásit na OSPOD, současně věc předat PČR.

Škoda na majetku školy způsobená žákem úmyslně nebo z nedbalosti

1. Pořídit záznam o vzniku škody.
2. Je-li znám viník, vymáhat náhradu po jeho zákonném zástupci.
3. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem viníka a školou, snažit se o náhradu škody jiným způsobem (např. odpracované hodiny při natírání plotu, umytí hracích desek v 1. třídách apod.)

12. Program proti šikaně

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT – 21149/2016).

Program prevence proti šikaně jako součást minimálně preventivního programu je zaměřen na prevenci šikanování žáků v naší škole, případně v rámci akcí školy. Šikanou rozumíme chování, které má za účel ublížit jinému člověku (popř. skupině osob), ohrozit jej nebo ho zastrašovat. Zahrnuje širokou škálu projevů od okázalé nevšimavosti přes urážky, pomluvy, manipulaci, útoky prostřednictvím ICT technologií, poškozování věcí, až po nejrůznější formy fyzického napadení.

Z hlediska trestního zákona mohou tyto projevy naplňovat skutkovou podstatu následujících trestných činů (popř. provinění):

- vydírání -§235
- omezování osobní svobody – § 213
- útisku – 235
- ublížení na zdraví - § 221-224
- loupeže - § 234
- násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci - § 197a
- poškozování cizí věci - § 257
- znásilnění - §241
- kuplířství - §204

Útok je zpravidla veden vůči takovému člověku, který se z nějakého důvodu **neumí** nebo nemůže **bránit**. Útočník **má převahu** (fyzickou, početní, mentální...). Útoky se zpravidla dějí **opakovaně** (není podmínkou).

Za šikanu **nepovažujeme konfrontaci rovnocenných** soupeřů, ani **teasing** (škádlení) – kde se protějšky vzájemně „provokují“ a „hecují“, ale v zásadě vnímají obě strany interakci jako příjemnou.

Šikanování je **závislým chováním**, závislostí na šikanování trpí agresori, ale často i oběti šikany. Negativní důsledky nesou i svědkové šikanování, proto se hovoří o **nemoci celého kolektivu**. Šikana může být vedena mnoha směry z hlediska tohoto materiálu se zabýváme šikanou ve směru: **žák-žák**.

Stádia šikanování (dle M. Koláře¹)

1. stádium: zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, sprádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

2. stádium: fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity - například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

3. stádium (klíčový moment): vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro“. Tito širitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

4. stádium: většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdci. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

5. stádium: totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroký“. Jedni mají všechna práva, ti druhí nemají práva žádná.

Varovná místa šikany (dle PaedDr. Martínka ²)

Byl prováděn výzkum, který ukázal pořadí míst prováděné šikany.

1. třída – teritorium dodává pocit bezpečí, nejohroženější jsou super tiché třídy!
2. WC
3. Šatna
4. tělocvična
5. jídelna
6. pokoje na horách a výletech (nejčastěji mezi 1.-3. hodinou ranní)
7. skrytá místa ve škole (sklep, půda)
8. ostatní místa patřící škole (zahrada, dílny, pozemky)

Varovné signály šikany (PaedDr. Martínek ³)

- žák nechce chodit do školy (i když dřív chodil rád)
- straní se kolektivu
- vyhledává přítomnost učitele
- čeká na příchod učitele (na chodbě před třídou)
- má poničené věci
- neustále potřebuje peníze
- často ztrácí věci
- vyhledává záchranný objekt
- je nápadný náhlými zvraty v chování
- nechce chodit na tělocvik (má modřiny)
- nechodí ven
- chodí za mladšími dětmi – agrese
- často chodí na WC
- vyšle náhlý prosebný pohled
- somatizuje (neurózy, poruchy řeči, pomočování, noční děsy)
- dopouští se záškoláctví

V rámci prevence šikanování usiluje škola o vytvoření bezpečného prostředí, atmosféry důvěry, tolerance a respektování limitů.

Pravidla chování jsou jednoznačně stanovena školním řádem, z něhož vychází i třídní pravidla, která žáci vyvozují společně se svými třídními učiteli.

Pedagogové se systematicky vzdělávají v mnoha směrech, aby dokázali řešit často velmi náročné situace vyplývající z pedagogické praxe a měli nástroje pro odhalování a řešení šikany.

Škola vlastními silami může řešit maximálně první dvě stadia šikany.

Doporučená strategie vyšetřování počáteční šikany (dle MP MŠMT⁴):

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
4. Zajištění ochrany obětem
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Všichni dospělí zaměstnanci školy monitorují situaci mezi žáky, pokud si povšimnou některých varovných signálů šikany, informují o tom třídního učitele, ten v případě potřeby, konzultuje situaci s metodičkou prevence, s výchovným poradcem, se zástupcem ředitele školy, s ředitelem školy, popř. dalšími kolegy a učiní opatření.

Řešení pokročilé šikany (dle MP MŠMT⁵):

Od třetího stadia se škola nepokouší řešit šikanování vlastními silami, neboť řešení vyžaduje specifické postupy. Uplatňuje se metoda vnějšího nátlaku prostřednictvím policie, OSPODu, popř. soudu

1. Překonání šoku pedagoga a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.

4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování.

Veškeré podněty policii je třeba hlásit na číslo **158**, operační důstojník rozhodne, komu věc předá k šetření. Pracovník, který podá podnět na policii, o tom učiní krátký záznam (datum, hodina, předmět jednání) a předá jej metodičce prevence.

Doporučení pro rodiče

Poznám na svém dítěti, že by mohlo mít problémy se šikanou? Co mám v takovém případě udělat?

Ne ve všech dětských kolektivech probíhá šikana, na druhou stranu není instituce, která by mohla s jistotou zaručit, že taková situace nemůže nastat. Zkušenost se šikanou zpravidla u dítěte vede ke změnám v chování, vnímavý rodič si těchto změn může povšimnout jako jeden z prvních.

1-KOLÁŘ M., přístup z: <http://www.agatinsvet.cz/stadia-sikanovani.html>

2,3 MARTÍNEK, Zdeněk. Problém zvaný šikana (seminář), Brno 2009

4,5 MP MŠMT ČR k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. 21149/2016)

Všímejte si těchto projevů chování:

- Za dítětem nechodí domů žádní kamarádi ani spolužáci.
- Nemá žádného kamaráda, se kterým by chodilo ven, trávalo volný čas, bylo v kontaktu telefonem apod.
- Nechodí na návštěvu k jiným dětem.
- Projevuje nechuť odejít ráno do školy (zvláště, když dříve docházelo do školy rádo).
- Odkládá odchod do školy, projevuje neklid, hledá záminky vyhnout se školní docházce.
- Žádá o dovoz a odvoz autem, střídá různé trasy cesty do školy (vyhýbá se té nejkratší).

- Ze školy se vrací často hladové (agresoři mu berou svačinu, popř. peníze).
- Ze školy se vrací nápadně neupravené, špinavé, odřené... (důvody obvykle nedokáže uspokojivě vysvětlit).
- Nezvykle často hlásí ztrátu nebo poškození osobních věcí.
- Často žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody.
- Krade doma peníze, popř. odnáší různé věci.
- Bývá smutné či apatické, odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Nemá chuť k jídlu (ačkoli dříve jedlo dobře).
- Špatně usíná, spí neklidně, křičí ze spaní.
- Ztrácí zájem o učení, je nesoustředěné (ačkoli dříve zvládalo učení bez problémů).
- Objevují se nápadné výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, popř. projevuje zlobu vůči rodičům nebo jiné blízké osobě.
- Stěžuje si na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, popř. ráno zvrací, má průjem, snaží se zůstat doma.
- Dodatečně žádá o omluvenku (např. nedostavilo se na odpolední vyučování).
- Zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Je nezvykle často regulérně nemocné.

Jestliže pozorujete některé z výše uvedených příznaků, naslouchejte svému dítěti, projevte mu svou podporu a důvěru. Dohodněte se s ním na dalších krocích.

Kontaktujte třídního učitele, popř. metodika prevence nebo ředitelku školy.

Tento program nabývá účinnosti dnem 1. 9. 2017 a současně se ruší Minimální preventivní program ze dne 3. září 2012.

Program zpracovala: Mgr.Mabel Bryknerová - metodička prevence

V Jičíně 1. 9. 2017

Mgr. Blanka Kalátová Lisá
ředitelka školy

Krizový plán školy

Školní rok 2017-2018

Vypracovala: Mgr. Mabel Bryknerová - školní metodička prevence

ÚVOD

Krizový plán školy je součástí Minimálního preventivního programu. Krizový plán školy se uplatňuje při **řešení krizových situacích ve škole**. Jeho základem je Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 20 006/2007-51 a Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikánování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.24 246/2008-6. Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy. Krizovou situací rozumíme **situaci, která vyžaduje přerušování vyučování v dané třídě** a oddělení jednoho či více žáků od zbytku třídy. S krizovým plánem jsou seznámeni všichni pracovníci školy a je k dispozici u ředitelky školy, ve sborovně a na webových stránkách školy. Krizový plán obsahuje krizové situace a postupy v krizové situaci s následnou intervencí.

Všichni zaměstnanci školy, žáci i rodiče jsou informováni kdo je:

Výchovný poradce: Mgr. František Kynčl

Metodik prevence: Mgr. Mabel Bryknerová

Školní psycholog: Mgr. Gábina Prodělalová

Krizový plán školy obsahuje jednotlivé krizové situace včetně postupů.

Krizové situace

1. Afektivní záchvat
2. Epileptický záchvat
3. Dítě pod vlivem návykových látek
4. Úraz
5. Svévolné opuštění třídy (školy)
6. Krádež
7. Vandalismus
8. Šikana
9. Vniknutí do školy nebo areálu školy cizí osoby, která vykazuje agresivní nebo nepředvídatelné chování ohrožující život a zdraví ostatních osob

Ve škole byl vytvořen školský preventivní tým, který řeší krizové situace.

Mgr. Blanka Kalátová Lisá, ředitelka školy

Mgr. Petr Šindelář, zástupce ředitelky

Mgr. František Kynčl, výchovný poradce

Mgr. Mabel Bryknerová, metodička prevence

Mgr. Gábina Prodělalová, školní psychologka

třídní učitelé

Preventivní zařízení

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Speciálně-pedagogické centrum (které má dítě v péči)
- Středisko výchovné péče (které má dítě v péči)
- Dětská lékařka
- Dětská psychiatrie
- OSPOD (dle místa bydliště dítěte)
- Preventivní skupina Policie ČR
- Policie ČR 158
- Hasiči 150
- Záchranná služba 155
- Integrovaný záchranný systém 112

1. Krizová situace – afektivní chování

Primární intervence

- Zajistit bezpečnost dítěte, které se nachází v krizové situaci, oddělit ho od ostatních dětí. Uvědomit co nejrychleji osobu, která může vzniklou situaci řešit (ředitele školy, zástupce ředitelky školy, třídního učitele, školní psycholožku, osobu konající dozor o přestávkách).
- Pokud není možné opustit třídu (je třeba řešit vzniklou situaci s ostatními dětmi, či zajistit jejich bezpečnost) je vhodné vyslat „spojku“ (spolehlivé dítě), které situaci oznámí v kanceláři školy, vedení školy či školní psycholožce (dle situace).
- Zajistit bezpečnost ostatních dětí.
- Pokud je nutná přítomnost pedagoga u dítěte v krizové situaci, převezme dozor nad třídou jiný pedagog. Přivolání náhradního pedagoga či jiné osoby do dané třídy zajistí kancelář školy nebo vedení školy.

Následná intervence

Další práci s dítětem či se třídou dle druhu krizové situace zajišťují interní pracovníci: školní metodik primární prevence, výchovný poradce, školní psycholožka.

2. Krizová situace – epileptický záchvat

Epileptický záchvat obvykle odeznívá samovolně během několika minut. U větších záchvatů může dojít k bezvědomí dítěte a generalizovaným svalovým křečím.

Důležité je zabránit úrazu:

1. Nemocného dopravíme na bezpečné místo (z dosahu schodů, topení apod.) a z jeho okolí odstraníme předměty, o které by se mohl v křečích poranit.
2. Položíme ho do vodorovné polohy, a pokud dojde k silnému slinění, otočíme mu hlavu na stranu, aby sliny nevdechl. Optimální je stabilizovaná poloha na boku (důležité v případě zvracení - otočit na stranu nejen hlavu, ale i celé tělo). Stabilizovaná poloha je i vhodnou prevencí zapadnutí jazyka u pacientů v bezvědomí se sníženým svalovým napětím.
3. Čekáme v klidu na průběh záchvatu a velmi pozorně dítě sledujeme, neboť podrobné informace o obrazu a trvání záchvatu mají později velký význam pro lékaře. Je nevhodné násilím bránit křečím, například natahováním a držením končetin. V důsledku křečí dýchacích svalů může dojít ke zblednutí nebo promodráání dítěte. Není však vhodné dítě křísit, např. rozdýcháváním, snažit se vytahovat jazyk z úst, aby nezapadl, nebo vkládat do úst roubík, aby si dítě nepokousalo jazyk. Takové jednání může zhoršit přístup vzduchu do dýchacích cest. (Čelist neotvíráme násilím ani tehdy, dojde-li ke kousnutí do jazyka a s tím spojenému krvácení.)
4. V případě informovaného souhlasu rodičů podáme lék dle pokynů ošetřujícího lékaře a rodičů.

5. Většina epileptických záchvatů nevyžaduje lékařský zásah. Lékaře je nutné volat, pokud se jedná o první epileptický záchvat v životě nebo o první záchvat určitého druhu u konkrétního pacienta (může se jednat o signál změny charakteru onemocnění, na kterou je třeba léčebně reagovat). Rychlou záchrannou pomoc voláme také v případech, jejichž trvání je pro daného pacienta neobvykle dlouhé (5-10 minut), opakují-li se záchvaty několikrát po sobě, nebo když se stav dítěte neupraví do normálu zhruba během čtvrt hodiny po záchvatu a zvláště jsou-li patrné poruchy vědomí, hybnosti, vnímání a jiné. Lékařské ošetření je nutné samozřejmě i v případech, kdy se dítě při záchvatu viditelně poraní nebo při podezření na vnitřní poranění.
6. Po odeznění záchvatu se nesnažíme dítě probrat třesením, poklepáváním, vonnými látkami nebo jinými prostředky. Dítě je nejčastěji ochablé a po delší dobu nekomunikuje vůbec nebo jen s námahou, případně upadá do hlubokého spánku. Je nutné ho ponechat v naprostém klidu, aby se vyčerpané nervové buňky mozku mohly zotavit. Někdy se po záchvatu dostavuje stav neklidu, který je třeba nechat trpělivě odeznít; nadržet dítě násilím, nýbrž je uklidňovat a být mu nablízku.
7. O prodělaném záchvatu informuje přítomný pedagog vedení školy a společně pak i zákonné zástupce žáka a provede zápis v kanceláři školy.

3. Krizová situace – dítě pod vlivem návykových látek

- **V případě zjištění držení návykových látek, popřípadě zneužití návykové látky žákem pedagog postupuje:**
 1. Pedagogický pracovník zabráni žákovi, žákům v distribuci, popřípadě konzumaci návykové látky, látku odebere a zajistí, ale netestuje žáka, žáky na zneužití návykových látek.
 2. Ihned informuje vedení školy o dané situaci.
 3. Pedagogický pracovník v případě akutního ohrožení zajistí odbornou pomoc lékaře.
 4. Provede se stručný písemný záznam o dané situaci opatřený podpisy svědků a podpisem žáka, u kterého byla látka zjištěna. Záznam je uložen v písemné agendě školního metodika prevence. Metodik prevence po prošetření informuje zákonné zástupce žáka.
 5. V případě zjištění výskytu návykové látky vedení školy informuje Policii ČR. Zástupcům Policie ČR je předána látka a kopie záznamu o situaci. V případě zadržení alkoholu je vrácen zákonným zástupcům žáka.
 6. Žák podezřelý z držení a ze zneužití návykové látky, pokud jeho stav nevyžaduje lékařskou pomoc, musí být do příjezdu Policie ČR držen v izolaci pod dohledem pedagogického pracovníka nepřetržitě. Nikdo z pedagogů nesmí provést u žáka osobní prohlídku.
 7. Školní metodik prevence písemně informuje o situaci OSPOD dle příslušného místa trvalého bydliště žáka.
 8. Udělí se žákovi kázeňská opatření v souladu se školním řádem.

- **Je-li žák pod vlivem drog a jeho život je ohrožen:**

1. zavolat záchrannou službu a nechat žáka odvézt do nemocnice
2. informovat okamžitě vedení školy o dané situaci
3. informovat zákonné zástupce a dohodnout se s nimi na dalším postupu
4. doporučit rodičům, aby vyhledali odborníka a informovali se o možnostech léčby, případně jim poskytnout kontakt na příslušné poradenské pracoviště

- **Je-li žák pod vlivem drog a jeho život není ohrožen:**

1. ihned informovat vedení školy, po té zákonné zástupce žáka, přivolat je do školy, předběžně zjistit, o jakou drogu se jedná a jak dlouho ji žák užívá
2. škola doporučí rodičům návštěvu lékaře a informuje je o nutnosti odborné péče

4. Krizová situace – úraz

Školní úraz je úraz, který se stal žákovi při vyučování ve škole, při výletech, exkurzích organizovaných školou. Školním úrazem není úraz, který se stal např. na cestě do školy a zpět.

Jak postupovat, stane-li se úraz žákovi

1. Zjistit poranění, ošetřit zranění.
2. Informovat ředitele školy nebo zástupce ředitelky školy.
3. Zavolat lékařskou službu nebo zajistit postiženému doprovod dospělou osobou k lékaři.
4. Oznamit skutečnost zákonným zástupcům žáka, požádat je o převzetí dítěte.
5. Provést zápis do knihy úrazů, popř. vyplnit záznam o úrazu.
6. Informovat třídního učitele, není-li pedagogický pracovník sám třídním učitelem.

Problematiku evidence úrazů dětí, žáků a studentů řeší vyhláška č. 64/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 57/2010 Sb. (dále jen „vyhláška“).

1. V případě úrazu žáka bude zákonný zástupce neprodleně informován pracovníkem školy telefonicky nebo prostřednictvím IŽK. **V případě úrazu, který si žádá rychlé odborné lékařské ošetření, kontaktuje škola neprodleně rychlou lékařskou pomoc a zajišťuje doprovod do zdravotnického zařízení.** Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během vyučování ve třídě, na chodbě nebo hřišti jsou žáci povinni hlásit ihned svému třídnímu učiteli nebo jinému vyučujícímu, který o něm provede zápis do knihy úrazů.
2. **Zápis do knihy úrazů** - evidují se zde všechny úrazy žáků (dále jen „úrazy“), ke kterým došlo při činnostech uvedených v § 29 odst. 2 školského zákona (pozn.: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů), tzn. úrazy, které vznikly: - při vzdělávání, - při činnostech přímo souvisejících se vzděláváním, - při poskytování školských služeb. **Zápis v knize úrazů se musí provést nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola o úrazu dozví.**
3. V knize úrazů musí být uvedeno: - pořadové číslo úrazu, - jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození zraněného, - popis úrazu, - popis události, při které k

úrazu došlo, včetně údaje o datu a místě události, - zda a kým byl úraz ošetřen, - podpis zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, který provedl zápis do knihy úrazů, - další údaje, pokud jsou potřebné k sepsání záznamu o úrazu.

5. Krizová situace – svévolné opuštění třídy, školy

Svévolné opuštění školy je posuzováno jako závažné porušení řádu školy.

1. Nahlášení vzniklé situace vedení školy.
2. Dle závažnosti informovat zákonné zástupce.
3. Dořešení absence se žákem s jeho zákonným zástupcem, dané porušení školního řádu se projeví v hodnocení chování žáka.

6. Krizová situace – krádež

Žáci jsou vedeni tak, aby dokázali rozpoznat protiprávní jednání. V případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásí věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při nahlášení krádeže žákem

1. o události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného, informovat vedení školy, metodičku prevence
2. dle závažnosti ohlásit Policii ČR nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce) o této možnosti.
3. v případě, že je znám pachatel mladší 18 let, nahlásit věc orgánu sociálně- právní ochrany dětí a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

7. Krizová situace – vandalismus

1. každý žák je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil a škola bude požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně
2. v rámci poučení o BOZP upozorňovat žáky na jednání, které vede k poškozování majetku a jak se takovému jednání vyhnout.
3. vzniklé škodě na školním majetku je třeba vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. V případě, že viníka škola zná, může na něm (zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody. Pokud nedojde mezi zákonným zástupcem nezletilého dítěte a školou k dohodě o finanční náhradě, lze uplatnit alternativní náhradu škody

8. Krizová situace – šikana

Na prevenci šikany i při řešení jednotlivých případů spolupracují pedagogičtí pracovníci. Je zajišťován dozor nad žáky během přestávek.

Prevence řešení šikany je začleňována do výukových předmětů. Žáci jsou pravidelně seznamováni s formou šikany. Programy primární prevence šikany jsou zaměřeny na podporu dobrých vztahů ve skupině, vymezení přijatelného a správného jednání. Seznámení s projevy chování agresora, pocity agresora i oběti.

1. Všichni pedagogičtí pracovníci sledují chování žáků a k žákům zachovávají profesionální přístup.
2. Třídní učitel je v pravidelném kontaktu se žáky a zajímá se o jejich problémy a jejich vzájemné vztahy.
3. V případě konfliktů se pokouší zjistit příčinu a snaží se zamezit dalšímu rozvoji.
4. V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by šikana mohla vzniknout, neprodleně každý z pedagogů informuje třídního učitele.
5. Třídní učitel ihned upozorní metodičku prevence na problém.
6. Metodička prevence provede v případě podezření vyšetřování a informuje vedení školy.
8. V případě prokázání šikany metodička prevence ve spolupráci s vedením školy informuje rodiče agresora a rodiče oběti.
9. Agresorům se udělí stupeň kázeňských opatření a další postup se řídí Metodickým pokynem MŠMT 24-246/2008-6, čl. 7, 8, a 9 podle závažnosti zjištěných skutečností.

POSTUP - učitel je svědkem šikany – násilí:

1. Bezprostřední záchrana oběti! Odvést oběť okamžitě ze třídy.
2. Domluvit se s metodičkou prevence a ostatními pedagogy na spolupráci při vyšetřování.
3. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře nepouštět oběť zpět do třídy.
4. Kontaktovat rodiče oběti – při rozhovoru s rodiči se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout se s rodiči, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost dítěte.
5. Ohlásit celou věc Policii ČR.

6. Následuje vlastní vyšetřování (zástupci Policie ČR v kontaktu s vedením školy a metodičkou prevence).

POSTUP – učitel se o šikaně dozví:

1. Kontaktovat metodičku prevence, pokud je možné, zapsat jména dětí, kterých se problém týká.
2. Metodička prevence ve spolupráci s kolegy zahájí šetření.
3. Nalezení vhodných svědků, zaznamenání jejich výpovědí.
4. Zpětná vazba (metodička prevence informuje vedení i třídní učitelku)
5. Dle závažnosti informace zákonným zástupcům.
6. Dle závažnosti pokračuje pomoc a podpora oběti. Zajistit ochranu oběti – nechat ji bezpečně odejít ze školy (informovat rodiče) nebo zajistit její ochranu! Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli náznaku šikanování bude případ nahlášen policii). Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.
7. Pro potrestání agresora využít výchovných opatření – viz Školní řád. Při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupráce zejména s PPP, orgánem sociálně právní ochrany dětí a Policií ČR

POSTUP – šikana zaměřená na učitele (předcházení a řešení):

1. Vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru a zastává nekonfliktní způsob řešení problémů.
2. Všichni zaměstnanci školy, zvláště metodik prevence a školní psycholog, průběžně sledují a vyhodnocují a hlásí vedení školy všechny projevy sociálně patologických jevů, současně zaměstnanci školy informují vedení školy o závažných projevech nevhodného chování vůči své osobě ze strany žáků, zákonných zástupců, příp. dalších osob
3. Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě; na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly v chování a používá stanovené důsledky jejich nerespektování konzistentně; vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou, usměrňuje řešení na individuální konzultaci; vyhýbá se konfrontačnímu tónu.
4. Pedagog posiluje zapojení žáků do výuky, dává jim na výběr, činí úkoly a výuku pro žák zajímavými, propojuje výuku s běžným životem a potřebami žáků; jeho výklad a očekávání jsou pro žáky srozumitelné, odpovídají obtížnosti, kterou mohou zvládnout apod.
5. Pedagog očekává úspěch u všech žáků a podporuje je, dává žákům zpětnou vazbu k tomu, co udělali dobře, staví na silných stránkách žáků.
6. Pedagog nezpůsobuje ponížení nebo zesměšnění žáka před třídou; při hodnocení žáka zachovává jeho důstojnost.

7. Pedagog si všímá si změn v náladě, emocích a v chování žáků a včas na ně reaguje.
8. Problémy pedagog neřeší sám, ale ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, případně s vedením školy.
9. Pedagog si všímá prosociálního a kooperativního chování žáků a oceňuje je; podporuje kooperaci mezi žáky a prostředím, kde se každý žák cítí přijatý.

9. Krizová situace – vniknutí do školy nebo areálu školy cizí osoby, která vykazuje agresivní nebo nepředvídatelné chování ohrožující život a zdraví ostatních osob

1. Pracovník školy, žák nebo zákonný zástupce žáka, který zaznamená vniknutí této osoby, se nesnaží klást této osobě odpor (dle situace volá 158)
2. Bezodkladně osobně nebo telefonicky informuje vedení školy
3. Ředitelka školy nebo její zástupce následně koordinují postup s Policií ČR
4. Vedení školy bezodkladně informuje všechny pedagogické pracovníky vykonávající dozor; následně pedagogičtí pracovníci zajistí, aby se žáci shromáždili z chodeb do nejbližších učeben, žáci jednají podle pokynů pedagogických pracovníků vykonávajících dohled nebo podle pokynů předávaných pracovníkem prostřednictvím mobilních telefonů nebo školního rozhlasu.

Mgr. Blanka Kalátová Lisá
ředitelka školy